

ПРИКЛАДНІ ФІЗИЧНІ ТА МАТЕМАТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

УДК577.352.3:616-006.04:57.02:661.859-002.532(043.2)

Аркуш Ю.В., Дорошенко М.С.

Національний авіаційний університет, Київ

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ НАНОЧАСТИНОК ЗОЛОТА РІЗНОГО РОЗМІРУ З ЕУКАРІОТИЧНИМИ КЛІТИНАМИ

В останнє десятиріччя кількість експериментальних робіт, присвячених медико-біологічному застосуванню наночастинок золота зростає в геометричній прогресії. Перш за все це обумовлено перспективністю їх використання у технологіях конструювання високоефективних засобів цільової терапії. Необхідною властивістю наночастинок золота як векторів цільової доставки є їх ефективна взаємодія з еукаріотичними клітинами.

Метою роботи було визначення ефективності взаємодії наночастинок золота різного розміру з еукаріотичними клітинами. Як модельні були використані клітини гістіоцитарної лімфоми людини (клітини лінії U937). Водні дисперсії сферичних наночастинок золота різних розмірів (10 нм, 20 нм, 30 нм і 45 нм) були синтезовані в Інституті біологічної хімії ім. Ф.Д. Овчаренка НАН України та охарактеризовані методами лазерно-кореляційної спектроскопії та трансмісійної електронної мікроскопії. Ефективність взаємодії еукаріотичних клітин лінії U937 з наночастинами золота оцінювали методом мембранного фільтрування шляхом визначення зміни оптичної щільності фільтратів, отриманих при фільтруванні суміші наночастинок золота певного розміру з відповідною кількістю клітин лінії U937 через мембранні фільтри з діаметром пор 0,45-0,5 мкм. Визначення проводили за умов, коли кінцеві концентрації клітин склали 10^3 , 10^4 , 10^5 , 10^6 клітин/мл при постійній кінцевій концентрації наночастинок золота - 12,7 мкг/мл за металом. Візуалізацію контактної взаємодії наночастинок золота з клітинами виконували методом конфокальної мікроскопії.

Встановлено, що взаємодія наночастинок золота з еукаріотичними клітинами лінії U937 характеризувалась вираженими концентраційними залежностями в діапазоні концентрацій 10^1 - 10^6 клітин/мл для наночастинок усіх вивчених розмірів. Так, максимум зв'язування наночастинок розміром 10 і 20 нм клітинами лінії U937 становив 10^3 клітин/мл. Концентраційна крива зв'язування наночастинок розміром 30 нм відрізнялась від двох попередніх розширеним максимумом, який знаходився в діапазоні концентрацій 10^3 – 10^5 клітин/мл. Для наночастинок золота розміром 45 нм крива зв'язування практично виходила на плато в діапазоні концентрацій 10^3 – 10^6 клітин/мл і характеризувалась слабко вираженим максимумом в концентрації 10^4 клітин/мл.

Таким чином, в результаті проведених досліджень були виявлені певні оптимальні співвідношення концентрацій клітин та наночастинок золота, що визначають ефективність їх взаємодії. В перерахунку на одну клітину концентраційний оптимум взаємодії досліджених наночастинок золота з еукаріотичними клітинами лінії U937 знаходився в діапазоні $\sim(0,1-1,0)$ нг металу для наночастинок усіх досліджених розмірів.